

Mednarodna refleksija o solidarnosti

Shalom

Človekove pravice

Šolske sestre de Notre Dame
december 2009

Uvod

“Dolžnost spoštovanja dostojanstva vsakega človeškega bitja, v čigar naravi odseva podoba Stvarnika, terja dejstvo, da z osebo ni mogoče razpolagati po svojih željah. Kdor ima večjo politično moč, moč tehnologije in ekonomije, si ne more privoščiti nasilja nad pravicami drugih, ki imajo manj možnosti” (papež Benedikt XVI., Svetovni dan miru, 1. januar 2007).

Klic k molitvi

Skupaj z izzivom, da verujemo v prirojeno dostojanstvo vseh članov človeške družine, prinašamo v to molitev svoje lastne darove in svojo omejenost - v zavesti neizmerne in brezpogojne Božje ljubezni do nas vseh in do vsega stvarstva.

Vzemite si nekaj trenutkov tišine in dovolite, da se vas dotakne ta resnica.

Izkušnja

Združeni narodi so leta 1948 sprejeli Splošno deklaracijo človekovih pravic. Vsebina teh jasnovidnih izjav vključuje pravice do enakosti, dela, zdravja, vzgoje, počitka in prostega časa, do tako osnovnih potreb kot so hrana in stanovanje, svoboda mišljenja in izražanja, svoboda pred suženjstvom, mučenjem in nezakonito aretacijo.

Dovolj je, da poslušamo večerna poročila ali beremo časopis, da se zavemo, da te pravice niso vedno varovane, da so pogosto prezrte in napačno razumljene. Primeri omejevanja teh pravic, ki prihajajo na misel, so: bičanje žena v Sudanu, ki nosijo dolge hlače; zatrtje opozicije in sredstev obveščanja po volitvah v Iranu; politični nemir v Hondurasu; priseljeni delavci v ZDA, ki so ustrahovani in izgubijo službo, če se skušajo organizirati; žaljivi delovni pogoji otrok, ki v Indiji delajo v nasadih kakavovca in v tovarnah; mučenje političnih zapornikov v ZDA in drugih deželah ali katera koli druga oblika diskriminacije. Pohlep in želja po moči določata omejevanje pravic, posebej pravic tistih, ki imajo malo ali nič moči.

Pa vendar se more omejevanje ali kršitev pravic dogajati mnogo bliže nam. Eleanor Roosevelt je vprašala: »Kje se začenjajo splošne človekove pravice?« Njen odgovor: »V majhnih krajih, blizu doma – tako blizu, da jih ni mogoče videti na nobenem zemljevidu sveta. Pa vendar so svet posameznih oseb: v sosedstvu, v šoli ali kolidžu, v tovarni, na farmi ali v uradu. To so kraji, kjer vsak moški, ženska in otrok iščejo enake pravice, enake priložnosti in enako dostojanstvo brez diskriminacije. Dokler te pravice nič ne pomenijo tam, komaj kaj pomenijo drugod. Brez skupne akcije someščanov, da bi jih zagovarjali v svojem okolju, bomo zastonj iskali napredek v širšem svetu.«

Kako je v tem oziru v vašem kotičku sveta?

- Milijoni ljudi po svetu nimajo dela, ne dobivajo zadostne plače, nimajo osnovnega zdravstvenega skrbstva, dostopa do vzgoje in polne udeležbe v kulturnem življenju svojih družb. Kakšen je naš osebni in skupni odgovor na take nepravilnosti?
- Ali povemo, da verjamemo v enakost in nediskriminacijo, kadar ljudje različnih ras in etničnih skupin živijo vedno bolj v revščini in v slabih zdravstvenih pogojih?

- Ali verjamemo, da je vse življenje sveto, če močno ne nasprotujemo smrtni kazni ali krivičnim vojnam?
- Katere primere prakticiranja človekovih pravic morete potrditi, ali katerim primerom zavračanja le-teh morete pri svojem apostolatu ali v širši skupnosti ugovarjati?

Razmišljanje

»Kaj vendar gledaš iver v očesu svojega brata, bruna v svojem očesu pa ne opaziš? Ali kako moreš reči svojemu bratu: »Pusti, da vzamem iver iz tvojega očesa,« če imaš sam bruno v očesu? Hinavec, odstrani najprej bruno iz svojega očesa in potem boš razločno videl odstraniti iver iz očesa svojega brata.« (Mt 7, 3-5).

“Skupno dobro, ki ga človekove pravice pomagajo doseči, pa ne more biti doseženo zgolj z uporabo pravih postopkov in še manj z doseganjem ravnovesja med konkurenčnimi pravicami. Zasluga *Splošne deklaracije* je, da je omogočila, da so se različne kulture, pravni izrazi in institucionalni vzori približali temeljnemu jedru vrednot in s tem pravic” (papež Benedikt XVI., Nagovor v Združenih narodih, 18. april 2008).

Kar koli naredite enemu od teh mojih najmanjših ljudi, storite meni... Kolikor ne storite enemu od teh najmanjših, tudi meni ne storite (parafraza Mt 25, 40, 45)

Kakšna je razlika med dajanjem pomoči revnim in zatiranim, ker “potrebujejo miloščino”, in pomaganjem, ker »imajo temeljne pravice«?

V tišini premislite, potem si pa podelite svoj razmislek o navedenih citatih ali vprašanju.

Dejanje

- ❖ Ko zjutraj prebirate časopis ali poslušate mednarodne, narodne ali krajevne novice, si vzemite trenutek in pošljite moč molitve v kraje ali k ljudem, ki trpijo zaradi kršitve človekovih pravic.
- ❖ Izobesite besedilo Splošne deklaracije človekovih pravic na mesta, ki bi spominjala ljudi, da bi bili bolj pazljivi pri svojem osebnem ravnanju in v poklicu.
- ❖ Kadarkoli je mogoče, podkrepite spoštovanje človekovih pravic in govorite o zlorabah le-teh pri svojem delu ali v širši skupnosti.
- ❖ Preverite za informacijo in pomoč spletno stran Združenih narodov (www.un.org), oddelek o človekovih pravicah.
- ❖ Tudi Amnesty International (www.amnesty.org) ima informacije o zlorabah določenih človekovih pravic v mnogih krajih po vseh svetu.
- ❖ Tudi na naši spletni strani www.gerhardinger.org pogledajte del o Pravičnosti in miru za informacije o Dnevu človekovih pravic, 10. decembru.
- ❖ Bolj pazite na to, od kod prihaja vaša hrana in drugo tržno blago in naredite vse, kar morete, v podporo proizvodov tako imenovane pravične (»fair trade«) trgovine in njihovega načina dela.

Sklepna molitev

Bog pravičnosti, ti si dal vsem svojim otrokom človeško dostojanstvo in človekove pravice. Pomagaj nam, da bomo priznavali dostojanstvo in pravice vsega človeštva. Odpri naše srce za to, kar nas ti učiš; odpri naše oči za trpljenje tistih, ki so oropani za svoje temeljne ekonomske, družbene in politične pravice. Naj se naši glasovi pridružijo razglašanju, da je vse človeštvo sveto in da morajo biti spoštovane vse človekove pravice. Amen.